

op over de 100 Mill. Kr. Sedler, skulde der gælde strengere Regler for Dækningen af Resten. Jeg skal ikke nu afgøre, om man her i Landet løber nogen Fare ved at vedblive med indtil 1938 at opretholde en saadan Ordning, at kun $\frac{1}{3}$ af Seddelmængden skal være dækket af Metal; men i en Tid som den, vi lever i, da det ene Land efter det andet underkastes voldsomme økonomiske Rystelser, kan dog alle se, at jo mindre Metal, man har liggende til Dækning af Seddelmængden, des større Risiko bliver det for Samfundet. Jeg kan altsaa have mine Betæneligheder i saa Henseende.

Desuden medfører den mindre Metal-dækning for Seddelmængden en meget stor Gevinst for Nationalbanken, og selv om Nationalbanken vel nu under Krigen har ydet Staten, Samfundet, betydelige Tjenester, har den ogsaa benyttet Lejligheden til at tage sig en meget betydelig Fortjeneste derpaa. Overskuddet har de sidste 2 Aar været ca. 9 Mill. Kr., af en Aktiekapital paa 27 Mill. Kr. Det forekommer mig at være et alt for stort Overskud for en Bank som Nationalbanken, der arbejder med særlige Statsbegunstigelser. At en saadan Bank kan indkassere 33 pCt. af sin Aktiekapital som Avance, forekommer mig ikke at være passende. Følgen har ogsaa været den, at de private Banker har taget endnu meget mere glubsk fat. Man har set, at en Bank som Landmandsbanken i det foregaaende Aar har tjent 36 Mill. Kr. paa en Aktiekapital af 100 Mill. Kr. Jeg synes, at disse Bankers Udbytte er alt for stort, og Rigsdagen kan ikke vedblivende se roligt derpaa.

Imidlertid indrømmer jeg, ligesom den ærede foregaaende Taler (N. Neergaard), at man ved det sidste Statslaan har paataget sig en Forpligtelse, og denne Forpligtelse maa Rigsdagen naturligvis opfylde, derom kan der vel neppe være delte Meninger her. Men denne Forpligtelse indeholder jo intet med Hensyn til Enkelthederne i dette Lovforslag. Den Begunstigelse, som Nationalbanken skal have ved en Forlængelse af Oktrojen, er der aldeles ikke fastsat noget bestemt om, da vi vedtog det forrige Statslaan, og jeg mener stadig, at Statskassen bør have en betydelig større Part af den Gevinst, der indvindes ved, at Nationalbanken fritages for at dække sin Seddeludstedelse med Halvdelen, saaledes som bestemt i 1907.

Den anden vigtige Ændring, den, der foreslaas til § 4, og som ogsaa blev omtalt af den ærede foregaaende Taler, gaar

ud paa, at af det Restoverskud, der hidtil er fordelt med $\frac{1}{4}$ til Statskassen og $\frac{3}{4}$ til Aktionærerne, kan $\frac{2}{3}$ henlægges til en særlig Reservefond til Imødegaaelse af Tab. Denne Ændring betyder, at Staten i de kommende Aar mister en Del af den Afgift, som den har faaet fra Nationalbanken, og Staten bliver derved delagtig i den Risiko, som Nationalbanken eventuelt har paataget sig under Krigen. Jeg skal ikke her udtale mig nærmere med Hensyn til disse Forpligtelser, som Nationalbanken saaledes har paataget sig; derom faar vi rimeligvis nærmere Oplysninger i et Udvalg, og det kan være, at disse Forpligtelser er af saadan Art, at det er rimeligt, at Staten tager sin Risiko her ogsaa. Men jeg vil for øvrigt bemærke med Hensyn til denne Bestemmelse om Nationalbankens Restoverskud, der fordeles med $\frac{1}{4}$ til Statskassen og $\frac{3}{4}$ til Aktionærerne, at det efter min Formening ikke er nogen retfærdig Fordeling, forsaavidt man opretholder alle de her foreslaaede Begunstigelser til Nationalbanken. Jeg kunde meget snarere tænke mig, at det omvendte blev Tilfældet, at de tre Fjerdedele tilfaldt Staten og den ene Fjerdedel Aktionærerne; og med det Overskud, som Nationalbanken arbejder med for Øjeblikket, vilde der efter min Formening endda blive et ganske smukt Overskud til Aktionærerne i dette grundfæstede Foretagende, som jo dog til Dels har sin hele Position som Følge af Begunstigelser fra Statens Side.

Men forsaavidt som det ikke lykkes i Udvalget at faa Tilslutning til, at Staten søger at faa Seddeludstedelsesretten tilbage, og forsaavidt vi kommer til at gaa til en længere eller kortere Forlængelse af hele den nuværende Ordning, kunde jeg ønske at spørge den højtærede Minister, om han ikke kunde tænke sig, at man endelig kom til en saadan Ordning, at Staten blev mere direkte interesseret i hele Nationalbanken. Nationalbankens Aktiekapital er kun 27 Mill. Kr., og saaledes som Forholdene er i Bankverdenen, synes jeg, at det er en meget ringe Aktiekapital; jeg kunde derfor tænke mig, at vi kunde komme til en for Staten meget forstandig Ordning ved, at Staten i større eller mindre Udstrækning blev direkte Aktionær i Nationalbanken, og jeg skal tilføje, at jeg for min Part ikke vilde modsætte mig, om Staten f. Eks. traadte direkte til med en tilsvarende Aktiekapital som den, de private har nu i Nationalbanken, nemlig 27 Mill. Kr. Forsaavidt